

श्री. भगवान होमिओपॅथी मेडिकल कॉलेज, औरंगाबाद [द्वारा भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ]

केंद्रांचे होमिओपॅथी परिषदेने विहित केलेले बा. एच. एम. एन. पदवी अभ्यासक्रम तसेच १९८६-८७ या वर्षापासून सुरु करण्याच्या मान्यतेसंबंधी.

महाराष्ट्र शासन,

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक-एचएमओ/३४८४/२९१०/एमईडी-७,

संक्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

दिनांक:- २४ जून १९८६.

वाचा:- १] सचिव, भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ यांचे पत्र क्रमांक, १६६४४/एचएमओ/१९८६/१९८६

२] विशेष कार्य अधिकारी, आयुर्वेद संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांच्या अनीपवारिक संदर्भ क्र. होमिओपॅथी/संलग्नीकरण/१९८६/३९५/आए-७, दि. २४ मार्च १९८६.

शासन निर्णय:- श्री. भगवान होमिओपॅथी मेडिकल कॉलेज, औरंगाबाद [द्वारा भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ] या महाविद्यालयांत तसेच १९८६-८७ या शैक्षणिक वर्षापासून केंद्रिय होमिओपॅथी परिषदेने विहित केलेल्या बा. एच. एम. एन. हा पदवी अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता मान्यता आहे. मात्र सदर मान्यता ही खालील अटीस अधीन राहून देण्यात आलेली आहे व त्यांची परिपूर्ती करणे अत्यावश्यक आहे.

अ] इतर अभ्यासक्रमास विद्यार्थ्यांना प्रवेश हा काटेकोरपणे व कटाक्षाने संपवतोवरच दिला जाण.

ब] आगासवर्गाच्या प्रवेश देताना खालीलप्रमाणे आरक्षणाच्या ठकेवारीची अंमलबजावणी करावीच. अशा विहित जागा भरताना ठराविक पॅचीच्या व्यतिरिक्त अधिक रक्कम घेतली जाणार नाही.

अ. क्र.	वर्गवारी	आरक्षण जागेची ठकेवारी
१.	अवसूचित जात आणि अवसूचित जाती ज्या बौध्द धर्मात र्थांतरित झालेल्या आहेत.	१३
२.	अवसूचित जमात [निर्दिष्ट क्षेत्राच्या बाहेर राहणा-यातह]	७
३.	विप्लवक जमात आणि क्षटका जमाती	४
४.	इतर आगासवर्गाचे जाती	१०
		एकूण ३४

- क] भारतव्यापक पंचवार्षिक योजनावर्षान्त अन्वयान विधि लागू न करावी.
- ड] तदर महाविद्यालयांचे स्वतःचे सतज्ज व सर्व उपकरणे इत्यादी सहप्रगामा शक्येच रणजालय अशाचे व त्यामध्ये केंद्रीय होमिओपॅथी परिषदेने विहित केलेल्या प्रमाणकांची परिपूर्ता असावी.
- इ] केंद्रिय होमिओपॅथी परिषद, नवी दिल्लीने विहित केलेला पूर्णविक्रम अध्यापक वर्ग नेमावा.
- ए] संस्थेने एटील शैक्षणिक वर्ष सन १९८७-८८ तर होण्यापूर्वी शिषक कर्मचारी रणजालय कर्मचारी वर्ग व उपकरणे इत्यादी बाबतीत जर काही कमतरता असेल ती भरून काढली पाहिजेत.

ग] संस्थेचे स्वतःचे परिपूर्ण व सतज्ज असे शरिररचना शरिरक्रियाशास्त्र, तत्त्वशास्त्र व औषधी निर्माण शाळा इत्यादी विभाग व अत्यावश्यक कर्मचारी वर्ग तसेच उपकरणे, साहित्य इत्यादी एटील शैक्षणिक वर्ष सन १९८७-८८ तर होण्यापूर्वी असावेत.

ह] होमिओपॅथी पदवी अभ्यासक्रमावर होणारा आवर्ती व अनावर्ती वर्ग स्वतः संस्थेने सोसून परेक्षा निधी अभावी विभागीय स्तरांवर शैक्षणिक वर्जांवर विपरीत परिणाम होणार नाही याची संस्थेने कटाक्षाने दक्षता पाळावी.

ज] मराठवाडा विभागीय तदर पदवी अभ्यासक्रमासाठी जी प्रवेशावसता ठरवून देईल त्या प्रवेशावसतेचे काटेकोरपणे पालन करावे व कोणत्याही परिस्थितीत त्याचे उल्लंघन होता कामा नये अन्यथा तदर पदवी अभ्यासक्रमाची मान्यता काढून टाकण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

कि. व्ही. हिरवे
[कि. व्ही. हिरवे]
कार्यालय अधिकारी.

प्रति,
विशेष कार्य अधिकारी, आर्यवेद संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
सहाय्यक संचालक, पुणे/नागपूर
महालेखापाल-२, महाराष्ट्र नागपूर
प्रबंधक, मराठवाडा विभागीय, औरंगाबाद
प्रशासक, कोर्ट ऑफ एक्झामिनेरर्स अॅण्ड होमिओपॅथीक अॅण्ड बायोकेमिकल सिनिस्ट्रस ऑफ मेडिसीन, मुंबई.
प्रचार्य, श्री. भगवान होमिओपॅथीक मेडिकल कॉलेज, औरंगाबाद
[द्वारा श्री. भगवान शिक्षण प्रसारक मंडळ]
उपसंचालक, होमिओपॅथी, शासकीय आर्यवेद रणजालय, विलेपार्ले [प.] मुंबई-५२
संचालक, आरोग्यसेवा, मुंबई
सचिव, शिक्षण व सेवायोजन विभाग [विधि-२] संचालय, मुंबई

No. 12-20/86-CCH

Grams : CENCOHOM
6 7 0 1 3 9
6 7 0 1 9 4
Phones :

केंद्रीय शिक्शन प्रसारक मंडल
CENTRAL COUNCIL OF HOMOEOPATHY
10, Community Centre, Bassant Lok
Vasant Vihar, New Delhi-110057
AUGUST 19, 1986.

To

The Secretary
Bhagwan Shikshan Prasarak Mandal
Ajab Naser, AURANGABAD - 431001.

Sub: Approval to BHMS direct degree course at Shri Bhagwan
Homoeopathic Medical College, Ajanagar, Aurangabad.

Sir,

With reference to your letter No. BSPM/76/86-87 dated the
August 14, 1986 on the subject cited above, I am directed to say
that the College may start BHMS Course from the academic year
1986-87 subject to the following that -

1. the College should strengthen the staff by appointing persons possessing the minimum qualification and experience as laid down in the Homoeopathy (Minimum Standards of Education) Regulations, 1983;
2. admission should be restricted to 45 students;
3. no other course in Homoeopathy shall be started in the college except the BHMS Direct Degree Course;
4. It should provide all the minimum requirements, standards and norms for 1st BHMS Course at first instance;
5. the Central Council will inspect the College by December, 1986 to confirm whether the College has provided bed-student ratio 1:1 (and not less than 45 beds in any course) and other facilities;
6. separate facilities for Anatomy, Physiology, Pharmacy etc. Laboratories for conducting practicals demonstration etc. should be provided;
7. continuation to 2nd BHMS course shall only be considered if the college provides the minimum facilities as stipulate in the Homoeopathy (Minimum Standards of Education) Regulations, 1983;
8. trained staff for operation of the equipments should be appointed by the College.

Yours faithfully,
(Signature)
SECRETARY
(Dr. P. L. Verma)

श्री भगवान् होम्योपैथिक
मेडिकल कॉलेज,
अजानगर, अहमदाबाद

Principal
श्री भगवान् होम्योपैथिक
मेडिकल कॉलेज,
अहमदाबाद

12/86

महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक

MAHARASHTRA UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES, NASHIK

दिंडोरी रोड, म्हास्रुळ, नाशिक - ४२२००४ Dindori Road, Mhasrul, Nashik - 422004

Tel.(0253) 2539194,247 Student Helpline 0253-2539111/6659111/100

Website: www.muhs.ac.in, E-mail: academichomoeopathy@muhs.ac.in

डॉ. राजेंद्र शिवाजी बंगाल

एम बी बी.एम., एम.डी. (न्यायवैद्यशास्त्र), डी.एन.बी., एन.एल.बी.

कुलसचिव

Dr. Rajendra Shivaji Bangal

M.B.B.S, M.D. (Forensic Medicine), D.N.B. L.L.B.

Registrar

Ref.No.: MUHS/Acad/UG/E4/144103/2025 / 252/2025

Date: 28/07/2025

To

The Principal,
Shri Bhagwan Homoeopathic Medical College
and Indira Gandhi Memorial Hospital,
Dr. Y.S. Khedkar Marg, N-6, CIDCO,
Ch.Sambhajinagar - 431 003

Sub.: Continuation / Extension of Affiliation for A.Y. 2025-26 (Homoeopathy UG)
(Issued under provision No. 05 & 13 of University Direction No. 02/2016)

Ref.: 1) Academic Council Resolution No. 291/2025, dated 23/04/2025
2) National Commission for Homoeopathy letter No.4-7/MARBH/NCH/2025-26(115-32)/4547
dated: 14/07/2025

Sir / Madam,

With reference to above cited subject, I am directed to communicate that, as per the University laid down procedure & your proposal for Continuation of Affiliation & / or Extension of Affiliation, the Hon'ble Academic Council is pleased to grant Continuation of Affiliation & / or Extension of Affiliation for Academic Year 2025-26 as per the provision u/s 68 and 65(4) of the MUHS Act, 1998, for the Under Graduate **BHMS** Course of your College with Intake Capacity of 100 seats subject to the permission granted by Central Government / National Commission for Homoeopathy / State Government (as applicable).

Following deficiencies shall be strictly complied within Thirty Days, from the date of receipt of this letter.

(i)Teaching Staff:

Sr. No.	Department	Required as per Council (A)			Approved Staff (C)			Approved Staff Deficiency (A-C) = (D)		
		Prof	AP.	Asst. Prof.	Prof.	A.P	Asst Prof.	Prof.	A.P	Asst Prof.
1	Human Anatomy	1	1	2	0	1	1	1	0	1
2	Human Physiology and Biochemistry	1	1	2	1	0	2	0	1	0
3	Organon of medicine & Homoeopathic philosophy Fundamentals (UG & PG)	1	1	2	1	1	1	0	0	1
4	Homoeopathic Pharmacy (UG & PG)	01 or 01		1	1	0	1	0	0	0
5	Homoeopathic Materia Medica (UG & PG)	1	1	2	1	1	1	0	0	1
6	Pathology & Microbiology	1	1	1	1	1	0	0	0	1
7	Forensic Med. and Toxicology	01 or 01		1	0	1	1	0	0	0
8	Practice of Medicine with Essentials Pharmacology (UG & PG)	1	1	2	1+1 @	0	1	0	1	1
9	Surgery	1	1	1	1	0	1+1@	0	1	0
10	Gynecology and Obstetrics	1	1	1	1+1 @	1	1	0	0	0
11	Community Medicine, Research Methodology and Biostatistics	1	1	1	0	1	1	1	0	0
12	Homoeopathic Repertory & Case Taking (UG & PG)	1	1	2	1	1	1	0	0	1
	Total		22	18	9+2 @	8	12+1 @	2	3	6
	Sub Total		40		29+3@		11			

@ Indicates Additional staff

- 1) Required Teaching Staff as per MES of National Commission for Homoeopathy is 40 +1.
- 2) Required Teaching Staff as per the MUHS Academic Council Resolution No. 291/2025 is Total Teaching Staff should be 70% & above and Approved Teaching Staff should be 60% & above.
- 3) Total Teaching Staff available in your College is 80 %
- 4) Approved Teaching Staff available in your College is 72.50 %

- ii) Deficiencies in Hospital for compliance: 1) Nil
- iii) Deficiencies in College for compliance: Statistical asst not appointed.
- iv) Deficiencies in Hostels for compliance: Nil
- v) Deficiencies Observed by NCH : Nil

The Shortcomings mentioned above shall be fulfilled and copy of letter to be forwarded to the University within a period of 30 Days.

(vi) Other:

- a. The College shall submit Affidavit in the prescribed format as per Academic Council's Resolution No. 229/2013 (format attached).
- b. For those UG / PG qualifications that are not yet recognized by the Central Govt., it shall be mandatory for the College to apply to the Central Council / Commission through Central Govt. and ensure that "Permitted" / "Not Recognized" qualifications are enlisted in "Recognized Qualifications", failing which University shall not grant Continuation of Affiliation to such courses from ensuing Academic Year and no student shall be admitted in such courses.

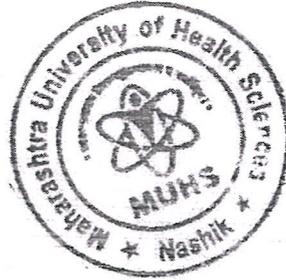
- (vii) Settlement of advance(s) / dues of any section of the University including affiliation fees if pending with the College and any other deficiency observed by any regulating authority, please submit within 03 (three) months, otherwise, no action will be taken on teacher's proposal for approval / PG Recognition received from your College.

Important Note:

(viii) This Continuation / Extension of affiliation is issued for the A.Y. 2025-2026 subject to the permission of National Commission for Homoeopathy / Government of India/Department of AYUSH, New Delhi. Further, if the permission is declined by the said authorities, this Continuation / Extension of Affiliation shall be treated as cancelled. The College is not authorized to admit students for 1st Year of the course until receipt of permission of the National Commission for Homoeopathy / Government of India /Department of AYUSH, New Delhi.

- (ix) The admission shall be done through the Competent Authorities only.
Thanking you.

Yours,

[Handwritten Signature]
26-7-25
Registrar

Registrar
Maharashtra University
of Health Sciences,
Nashik